

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-4-080

(Ortak Girişim)

Karar Sayısı : 20-06/63-35

Karar Tarihi : 23.01.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Bahar ERSOY ZENGİN, Damla YAZ

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : - Hyundai Motor Company Ltd.

- Kia Motors Corporation

- Hyundai Mobis Co. Ltd.

Temsilcileri: Av. M. Togan TURAN, Av. Deniz ÖZKAN,

Av. Gamze BORAN

Orjin Maslak Eski Büyükdere Cad. No: 27 K:11 Maslak/İstanbul

- Aptiv PLC

Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Esra UÇTU,

Av. Salih Buğrahan KOROĞLU

Yıldız Mah. Çitlenbik Sok. No:12 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Hyundai Motor Company Ltd. ile Aptiv PLC arasında otonom sürüş teknolojileri geliştirilmesi alanında faaliyet gösterecek bir ortak girişim kurulması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 29.11.2019 tarih, 8304 sayı ile giren ve en son 06.01.2020 tarih, 91 sayılı yazıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 21.01.2020 tarih ve 2019-4-080/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; Hyundai Motor Company Ltd. (HMC) ve Aptiv PLC (APTIV) arasında otonom sürüş teknolojileri geliştirilmesi alanında faaliyet gösterecek bir ortak girişim şirketi kurulmasına ilişkin işleme izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Dosya mevcudu bilgilere göre, 23.09.2019 tarihinde APTIV, APTIV'in bağlı şirketi Aptiv Technologies Ltd, HMC ve HMC'nin bağlı şirketleri olan Kia Motors Corporation ve Hyundai Mobis Co. Ltd arasında bir sözleşme imzalanmıştır. Bildirim Formunda, Ortak Girişim Şirketi'nin otonom sürüş teknolojilerinin tasarlanması ve geliştirilmesi alanına yöneleceği, otonom sürüş çözümlerine odaklı bir teknoloji şirketi olan APTIV ile küresel bir orijinal ekipman üreticisi (OEM) olan Hyundai Motor Grubu'nun¹ (HMG) kaynaklarını birleştirerek ve sinerji oluşturarak otonom sürüş teknolojisi alanında yeni bir oyuncu yaratacakları ve böylece ticari yarışa dahil olacakları ifade edilmiştir.

¹ HMC'nin ana şirketi.

- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü çerçevesinde, bir ortak girişimin anılan Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için i) ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ii) ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması unsurlarının birlikte sağlanması gerekmektedir.
- (7) Bildirim kapsamında sunulan bilgilere göre, kurulacak olan Ortak Girişim Şirketi'nin % (.....) hissesi HMG'nin, % (.....) hissesi ise APTIV'in elinde bulunacak ve tarafların eşit oy hakları olacaktır. Bu çerçevede, yönetim kurulu altı üyeden oluşacak, HMG ve APTIV üçer üye atayacaklardır. Ayrıca yönetim kurulu başkanı en başta HMG tarafından belirlenen üyelere biri olacak, ancak sonrasında her üç yılda bir sırasıyla APTIV ve HMG tarafından dönüşümlü olarak seçilecek ve kararlar çoğunluk oyuyla alınacaktır. Yönetim kurulu başkanı veya diğer herhangi bir üyenin belirleyici oyu bulunmayacaktır. Bildirim kapsamında, yönetim kurulu kararları doğrultusunda alınacak stratejik kararlar bakımından herhangi bir kilitlenme olması halinde, ihtilaf konusunun her bir tarafı temsil eden kıdemli yöneticilere bildirilmesi kapsamında bir çözüm mekanizması getirileceği; söz konusu yöneticilerin anlaşamaması durumunda konunun onaylanmamış kabul edileceği ifade edilmiştir. Sonuç olarak, tarafların Ortak Girişim Şirketi ile ilgili önemli kararlar konusunda anlaşmaya varmak zorunda buldukları ve eşit oy hakkına sahip oldukları, bu nedenle kurulması planlanan Ortak Girişim Şirketi'nin taraflarca ortak kontrol edileceği kanaatine ulaşılmıştır.
- (8) Bildirim Formunda yer alan bilgiler çerçevesinde, kurulacak ortak girişimin, HMG ve APTIV'in *know-how*'ı ve teknolojiyle yerleşmiş müşteri tabanı, yeterli insan ve sermaye kaynağıyla pazarda bağımsız şekilde faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, Ortak Girişim Şirketi'nin, işlerini günlük bazda yürütebilmek adına gerekli tüm kaynaklara sahip olacağı, müşteri ve tedarikçilere ana şirketlerden bağımsız olarak erişimi bulunacağı ve ticari stratejisini pay sahiplerinden bağımsız olarak belirleyeceği bildirilmiştir. Bununla birlikte, Ortak Girişim Şirketi'nin başlangıç aşamasında ana şirketlerinden bazı malzeme ve hizmetleri tedarik etmesi planlandığı anlaşıldığından, dosya kapsamında söz konusu tedarik ilişkisinin kuruluş aşamasındaki AR-GE faaliyetlerinin ötesine geçmeyeceği hususu teyit edilmiştir. Buna göre APTIV, Ortak Girişim Şirketi'ne otonom sürüş teknolojilerini, Otomotiv Mühendisleri Topluluğu (*Society of Automotive Engineers – SAE*) 4. ve 5. seviye fikri mülkiyet haklarını ve otonom sürüş çözümleri geliştirilmesi alanına odaklanan (.....) çalışanını devredecektir. HMG ise, (.....) ABD Doları nakit ve (.....) ABD Doları değerinde araç mühendisliği hizmetleri, AR-GE kaynakları ve münhasır olmayan fikri mülkiyet haklarını devredecektir. İlaveten APTIV, Ortak Girişim Şirketi'ne HMG tarafından temin edilecek ve otonom sürüş teknolojilerinin geliştirilmesi amacıyla kullanılacak toplam (.....) adet test aracının iyileştirilmesinde kullanılacak sensörler, radarlar ve kablo tesisatları temin edecektir. Bunun yanı sıra, test araçları ticari olarak erişilebilir olmayacak ve sadece ortak girişimin otonom sürüş teknolojileri geliştirmesi ve test etmesi amacıyla kullanılacaktır. Bu çerçevede, ortak girişim ile ana şirketler arasındaki bu ilişkinin yalnızca AR-GE döneminde otonom sürüş teknolojilerinin geliştirilmesi ve lisanslanması ile sınırlı olduğu açık olup, Ortak Girişim Şirketi'nin faaliyetleri esnasında mal ve hizmet tedarikini bağımsız bir şekilde üçüncü kişilerden yapması önünde herhangi bir engel bulunmadığı gibi, söz konusu tedariki ana şirketlerden yapması yönünde bir zorunluluk da söz konusu değildir. Dolayısıyla, işlem sonrasında kurulacak olan Ortak Girişim Şirketi'nin bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşıyacağı ve bahsi geçen tedarik ilişkisinin

Ortak Girişim Şirketi'nin tam işlevselliğini olumsuz yönde etkilemeyeceği değerlendirilmektedir.

- (9) Bu çerçevede, bildirim konu işlem ile kurulacak ortak girişimin tam işlevsel, bağımsız bir iktisadi varlık niteliğinde olacağı ve bildirim konusu işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi anlamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan ilgili tarafların cirolarının söz konusu Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen eşikleri aşması nedeniyle, işlemin izne tabi olduğu görülmektedir.
- (10) Otonom sürüş, bir taşıtın trafikte belli bir konuma insan sürücünün müdahalesi olmadan sürülmesi olarak tanımlanmaktadır. Otonom taşıtlar, çevrelerinde olanları algılayabilmekte ve sensör, kamera, radar ve yapay zekâ kullanarak farklı konumlara gidebilmektedir. Gelişmiş kontrol sistemleri, sensör bilgilerini yorumlayarak engelleri tespit edip, taşıt için en iyi yolu seçebilmektedir. SAE, otonom sürüş teknolojileri için çeşitli otomasyon seviyelerine göre beş seviyeli bir sınıflandırma yaratmıştır². Ortak Girişim Şirketi, SAE 4. ve/veya 5. seviye otonom sürüş yazılım teknolojileri, hizmetleri, sistemleri geliştirecek ve satışını yapacaktır.
- (11) Bildirim Formundaki bilgilere göre, HMC'nin (dolayısıyla HMG'nin) bağlı iştiraklerinden KIA'nın Türkiye'de mevcudiyeti ve otonom sürüş teknolojisi ile bağlantılı hiçbir faaliyeti bulunmamaktadır. Diğer yandan, HMC'nin (dolayısıyla HMG'nin) bağlı şirketlerinden MOBIS'in Türkiye'deki iştiraki Hyundai Mobis Otomotiv ve Modül San. ve Tic. A.Ş. Türkiye'de şasi, kokpit ve FEM model üretiminde faaliyet göstermekte olup, MOBIS'in Türkiye'de otonom sürüş teknolojisi ile bağlantılı hiçbir faaliyeti bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra, HMG'nin Türkiye'de yerleşik bağlı şirketleri olan Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. (HAOS), Hyundai marka araçların üretimi ve dağıtımı; Hyundai Glovis Lojistik San. ve Tic. Ltd. Şti., intermodel lojistik, proje taşımacılığı, deniz-kara-hava-demir yolu taşımacılığı, depolama, malzeme hareketleri yönetimi, gemi tahliye hizmetleri, nihai araç stok yönetimi ve yedek parça lojistik hizmetleri; Hyundai Eurotem Demiryolu Araçları San. ve Tic. A.Ş., demiryolu araçlarının tasarımı, üretimi, test yapı inşası ve işletilmesi; Hyundai Engineering İnşaat Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti., yerleşim dışı binaların inşaatı alanında faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede, HMG ve bağlı şirketlerinin Türkiye'de otonom sürüş teknolojileri alanında bir faaliyetinin bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (12) APTIV, Türkiye'de iştiraki Aptiv Turkey Teknoloji Hizmetleri Ltd. Şti. aracılığıyla, otomotivler için elektrikli ve elektronik sistemlerle donanımların üretimi, depolanması, satışı, ithalatı ve ihracatı alanında faaliyet göstermektedir. APTIV Türkiye'de sadece SAE 1-3 seviyelerinde faaliyet göstermektedir. Küresel çapta ise, SAE 4. ve 5. seviye faaliyetlerini Ortak Girişim Şirketi'ne devredecektir.
- (13) Bu çerçevede, Ortak Girişim Şirketi ile APTIV arasında Türkiye'de otonom sürüş teknolojileri pazarında yatay örtüşme olacağı değerlendirilmektedir. APTIV'in bu alandaki 2018 yılı küresel pazar payı % (.....) olarak bildirilmiş olup, Türkiye pazar payının söz konusu orandan kayda değer ölçüde farklılık göstermediği ifade edilmiştir³. Ortak Girişim Şirketi'nin henüz faaliyete başlamadığı; APTIV'in pazar payının ihmal

² Bildirim kapsamında, her bir seviyenin benzer teknolojik problemler yaratması sebebiyle, her seviyede kullanılan teknolojiler bakımından kayda değer benzerlikler bulunduğu, teknolojik problemlerin benzer çözümler ile giderilebildiği, dolayısıyla farklı SAE seviyeleri için kullanılan teknolojiler arasında önemli bir örtüşme olduğu, daha düşük SAE seviyelerinde kullanılan ürün ve teknolojilerin sıklıkla daha yüksek SAE seviyeleri için geliştirilen ürün ve teknolojiler için yapı taşları niteliğinde olduğu, dolayısıyla otonom sürüş teknolojileri pazarının tüm seviyeleri içerecek şekilde tanımlanması gerektiği belirtilmiştir.

³ Bildirim kapsamında, 2019 yılı pazar payının da benzer olduğunun tahmin edildiği bildirilmiştir.

edilebilir olduğu ve otonom sürüş teknolojileri pazarında Wayno, GM Cruise, Argo AI, Intel-Mobileye, VW Grubu, Daimler-Bocsh, Toyota, Uber gibi birçok rakip teşebbüs olduğu da göz önüne alındığında söz konusu işlemin rekabetçi endişe yaratmayacağı değerlendirilmektedir.

- (14) Diğer taraftan, HMG'nin bağlı şirketi HAOS aracılığıyla Türkiye'de otomotiv üretimi ve satışı alanında faaliyet gösterdiği dikkate alındığında, Ortak Girişim Şirketi ile HMG'nin faaliyetleri arasında dikey örtüşmenin meydana gelmesi ihtimal dahilindedir⁴. Bir başka ifadeyle, ilerleyen süreçte HMG'nin otonom sürüş teknolojileri hizmetlerini Ortak Girişim Şirketi'nden alması potansiyel olarak mümkündür. HMG'nin araç tedariki alanındaki pazar payına bakıldığında; 2018 yılı Türkiye pazar payının %(.), 2019 yılı Türkiye pazar payının ise %(.) olduğu görülmektedir⁵.
- (15) Netice itibarıyla, HMG'nin pazar payının düşük olduğu ve gerek otonom sürüş teknolojileri gerekse de araç üretimi pazarının oldukça rekabetçi pazarlar olduğu dikkate alındığında, bildirimde konu işlem ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır
- (16) Son olarak, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 13. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde ana teşebbüsler arasındaki ilişkinin de incelenmesi uygun olacaktır. Bu doğrultuda, HMG'nin Türkiye'de otomotiv üretimi ve satışı ile iştigal ettiği ve APTIV'in ise otonom sürüş sistemleri ürettiği dikkate alınarak, ana teşebbüslerin faaliyetleri arasında Türkiye'de dikey olarak örtüşme olup olmadığı incelenmiştir. Bu noktada, bildirimde HMG'nin mevcut durumda APTIV'in Türkiye'deki ürünlerinden hiçbirini araçları veya diğer ürünleri bakımından bir girdi olarak tedarik etmediği, dolayısıyla HMG ile APTIV arasında Türkiye'de mevcut bir dikey ilişki mevcut olmadığı ifade edilmiş; Ortak Girişim Şirketi faaliyete geçtikten sonra da bu durumun değişmeyeceği vurgulanmıştır. HMG ile APTIV'in Türkiye'deki pazar payları da dikkate alındığında, söz konusu potansiyel ilişki gelecekte gerçekleşse dahi -gerek üst pazarın gerekse de alt pazarın oldukça rekabetçi pazarlar olduğu gözetildiğinde- rekabetçi endişe doğurmayacağı değerlendirilmektedir. Tüm bu bilgilerden, bildirim konusu işlemin, ana teşebbüsler arasında koordinasyon riski doğurmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

⁴ Bununla birlikte, Ortak Girişim Şirketi'nin ilk etapta teknolojilerini araç üreticileri yerine paylaşımlı yolculuk şirketlerine lisanslamayı hedeflediği, kısa vadede araç üreticilerine (HMG dahil) tedarikte bulunmayı planlamadığı belirtilmiştir.

⁵ 2019 yılı pazar payı bilgisi, ilk 11 ayı içermektedir.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.